

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 458
van **LORIN PARYS**
datum: 5 mei 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Gemandateerde voorzieningen - Aanmeldingen

Binnen het Vlaamse jeugdhulplandschap bestaan er twee gemandateerde voorzieningen: de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en de Ondersteuningscentra Jeugdzorg. Zij beslissen of de overheid moet tussenkomen in de dienstverlening nadat ze een aanmelding krijgen van actoren uit de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) of het centrum algemeen welzijnswerk (CAW)

Nadat ze een aanmelding krijgen, nodigt de gemandateerde voorziening het gezin uit voor een gesprek, waarna wordt beslist of de voorziening de hulpverlening zal opvolgen of niet. Indien nodig kunnen zij het dossier ook doorverwijzen naar het Parket.

1. Hoeveel aanmeldingen werden er tussen 2014 en 2019 bij de gemandateerde voorzieningen gemaakt?

Graag een overzicht per jaar, bij welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van de voorziening en met vermelding van het geslacht van het slachtoffer in kwestie.

2. Aan hoeveel van deze aanmeldingen in de periode 2014-2019 werd een gevolg gegeven en werd er een dossier opgesteld?

Graag een opsplitsing per jaar, bij welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van de voorziening en voor welke feiten.

3. Bij hoeveel van deze dossiers werd het parket ingeschakeld?

Graag een overzicht per jaar, per gemandateerde voorziening en voor welke feiten.

4. Wat is de gemiddelde opvolgingsperiode voor een dossier?

Graag een overzicht welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van de voorziening en voor welke feiten.

5. Hoeveel van deze aanmeldingen in de periode van 2014-2019 werden zonder gevolg geklasseerd?

Graag een overzicht per jaar, welke van de twee gemandateerde voorzieningen, per locatie van de instelling en met vermelding van het geslacht van het slachtoffer in kwestie.

6. Wat is de procedure wanneer een gemandateerde voorziening een aanmelding zonder gevolg klasseert? Wordt er teruggekoppeld naar de hulpverlener die de melding

maakte? Worden de jongeren waarover de aanmelding werd gemaakt nadien nog opgevolgd?

7. Hoeveel kinderen werden na het afsluiten van hun dossier bij een gemandateerde voorziening later opnieuw aangemeld bij een gemandateerde voorziening in de periode van 2009-2019?

Graag een overzicht per jaar, welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van de voorziening, voor welke feiten, het geslacht van het slachtoffer en om de hoeveelste heraanmelding het gaat.

8. Hoeveel aanmeldingen werden zonder gevolg geklasseerd in de periode van 2014 tot 2019 waarbij achteraf bleek dat de gemandateerde voorziening wel actie had moeten ondernemen?

Graag een overzicht per jaar, welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van die voorziening, per geslacht van het slachtoffer en voor welke feiten.

9. Hoe vaak werd er foutief alarm geslagen bij een aanmelding in een gemandateerde voorziening in de periode van 2014-2019?

Graag een overzicht per jaar, welke van de 2 gemandateerde voorzieningen, de locatie van die voorziening, per geslacht van het slachtoffer en voor welke feiten.

ANTWOORD

op vraag nr. 458 van 5 mei 2020

van **LORIN PARYS**

1. Er wordt gevraagd cijfers te geven vanaf het jaar 2014. Gezien het decreet integrale jeugdhulp zijn start kende in maart 2014 beschikken we niet over cijfermateriaal dat voor dat jaar een correcte weergave van de realiteit biedt.

Tabel: totaal aantal meldingen globale werking startend vanaf 2015

	2015	2016	2017	2018	2019
OCJ (1)	5989	6923	6614	6058	6407
VK (2)	6921	7083	6794	6769	7027

- aantal consultvragen + aantal aangemelde dossiers ikv maatschappelijke noodzaak (mano)
- alle meldingen: met inbegrip van advies, consult, coaching, 'reguliere werking' en mano procedures

Tabellen: totaal aantal aanmeldingen ikv Maatschappelijke Noodzaak (MANO)

OCJ	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal aantal aanmeldingen MANO	4275	5162	4943	4705	5031
waarbij aantal betrokken unieke jongeren	3110	5112	4921	4677	4986
vrouwelijk	1428	2390	2239	2085	2268
mannelijk	1682	2722	2682	2592	2718

VK	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal aantal aanmeldingen MANO	849	1107	1121	1222	1167
Waarbij aantal betrokken unieke jongeren	847	1.101	1.168	1.132	1.112
vrouwelijk	409	526	567	546	547
mannelijk	425	550	585	570	546
niet ingevuld *	13	25	16	16	19

*op moment van bevriezen van data voor jaarverslag

2. Een aanmelding bij een OCJ leidt steeds tot een onderzoek maatschappelijke noodzaak (Mano), voor elke uniek aangemelde jongere wordt een dossier gestart. Het onderzoek kan resulteren in:
- Uitspraak maatschappelijke noodzaak en verdere opvolging door de dienst OCJ gezien bereidheid van het cliëntsysteem tot verdere samenwerking;
 - Uitspraak maatschappelijke noodzaak en doorverwijzing naar het parket gezien de onbereidheid van het cliëntsysteem tot verdere samenwerking;

- Uitspraak geen maatschappelijke noodzaak en begeleid doorverwijzen indien nodig.

Tabel: resultaat aanmeldingen

OCJ	2015	2016	2017	2018	2019
Mano (casemanagement)	1863	2228	2067	2054	2181
Mano doorverwijzing Parket	464	596	544	841	805
Totaal Mano	2327	2824	2611	2895	2986
geen Mano	1168	1106	1029	877	942
Totaal met een beslissing	3495	3930	3640	3772	3928
geen beslissing* (onderzoek nog lopende)	812	1407	1323	933	1103
Totaal	4307	5337	4963	4705	5031

*op moment van bevriezen van data voor jaarverslag

VK	2015	2016	2017	2018	2019
Mano (casemanagement)	385	457	505	667	709
Mano doorverwijzing Parket	374	464	465	388	335
Totaal Mano	759	921	970	1055	1044
geen Mano	95	186	207	167	124
Totaal met een beslissing	854	1107	1177	1222	1168
geen beslissing* (onderzoek nog lopende)	3	8	14	8	13
Totaal	857	1115	1191	1230	1181

Totaal (VK)	2015	2016	2017	2018	2019
Lichamelijke mishandeling	19%	20%	19%	21%	21%
Lichamelijke verwaarlozing	10%	8%	9%	9%	8%
Emotionele mishandeling	19%	20%	21%	22%	23%
Emotionele verwaarlozing	10%	10%	10%	11%	10%
Seksueel misbruik	15%	15%	14%	14%	15%
Risicosituatie	14%	14%	13%	11%	10%
Verwerkingsproblematiek	1%	1%	2%	1%	1%
Onbekende/Onduidelijke/Andere problematiek	7%	6%	7%	5%	6%
Grensoverschrijdend gedrag door minderjarige	5%	5%	5%	5%	6%
	100%	100%	100%	100%	100%

3. *Tabel: resultaat onderzoek mano = "doorverwijzing parket" tov totaal resultaat = mano*

OCJ	2015	2016	2017	2018	2019
Doorverwijzing Parket	464	596	544	841	805
Procent	20%	21%	21%	29%	27%
Totaal Mano	2327	2824	2611	2895	2986

*op moment van bevroren van data voor jaarverslag

VK	2015	2016	2017	2018	2019
Doorverwijzing Parket	374	464	465	388	335
Procent	49%	50%	48%	37%	32%
Totaal Mano	759	921	970	1055	1044

4. *Tabel: Gemiddelde doorlooptijd uitgedrukt in aantal dagen van de beëindigde dossiers OCJ in het begeleidingsjaar*

	2016	2017	2018	2019
Antwerpen	564	482	511	479
Limburg	631	633	583	450
Oost-Vlaanderen	600	530	482	575
Vlaams-Brabant & Brussel	519	471	426	433
West-Vlaanderen	591	541	557	475
Totaal	586	532	518	488

Deze gegevens zijn niet beschikbaar wat betreft de VK.

5. Een aanmelding bij het OCJ leidt steeds tot een onderzoek maatschappelijke noodzaak. Dit wil zeggen dat de betrokken consulent contact opneemt met het (ruime) cliëntsysteem, gesprekken voert op dienst, op huisbezoek gaat, en contacten heeft met eventuele reeds betrokken professionals zoals de aanmelder. De intensiteit, frequentie en duur van dit maatschappelijk onderzoek kan uiteraard variëren (bv. Indien de dienst OCJ al snel inschat dat er geen sprake is van maatschappelijke noodzaak, houdt die het dossier niet onnodig open). Indien uit het onderzoek blijkt dat er geen sprake is van maatschappelijke noodzaak zal de dienst OCJ hierover transparant communiceren naar de betrokkenen en hen begeleid doorverwijzen naar andere ondersteuning/rechtstreeks toegankelijke hulpverlening indien dit nodig blijkt.

Eigen aan de VK-werking is dat de aard van de opvolging van een melding verschillend kan zijn. Slechts een beperkt deel van de aanmeldingen leidt tot, of start met, het opstarten van een onderzoek maatschappelijke noodzaak (Mano). Wanneer een professional inschat dat een actieve tussenkomst van een Vertrouwenscentrum nodig is, wordt die vraag besproken met een medewerker van het VK. Bij elke aanmelding wordt weloverwogen of een actieve tussenkomst door het VK een constructief effect kan hebben voor het kind in kwestie. Het Vertrouwenscentrum start een traject en stemt hierover af met alle betrokken hulpverlening over o.a. diagnostiek en de verdere hulpverleningstappen. De VK gaan in gesprek met de verschillende gezinsleden om de onderliggende patronen in kaart te brengen. Daarbij is de veiligheid en het welzijn van het kind prioritair. Daarnaast zijn de

vertrouwenscentra bereikbaar voor advies, consult en coaching. Bij een vermoeden van kindermishandeling kan je contact opnemen met het Vertrouwenscentrum. De casus wordt anoniem besproken en er wordt samen gezocht naar mogelijkheden. De hulpverlener blijft de zorgverantwoordelijkheid dragen.

6. Een onderzoek maatschappelijke noodzaak leidt steeds tot een uitspraak. Dit wil zeggen dat de betrokken consultant of VK medewerker contact opneemt met het (ruime) cliëntsysteem, gesprekken voert op dienst, en/of op huisbezoek gaat, en contacten heeft met eventuele reeds betrokken professionals zoals de aanmelder. De aanmelder wordt van bij aanvang van het onderzoek actief betrokken. Indien uit het onderzoek blijkt dat er geen sprake is van maatschappelijke noodzaak, zal het dossier afgesloten worden: hierover wordt transparant gecommuniceerd naar de betrokkenen. Er volgt wel nog een begeleide doorverwijzing naar (rechtstreeks toegankelijke) hulp/ondersteuning indien dit nodig blijkt. De betrokkenen worden hierin geactiveerd en de aanmelder kan verder op weg met het cliëntsysteem.
7. We beschikken hierover niet over voldoende betrouwbare cijfergegevens van beide gemandateerde voorzieningen. We vinden de cijfers die aantonen dat een dossier na afsluiten opnieuw wordt aangemeld, relevant. Het kan een indicator zijn bij het monitoren van de effectiviteit van de hulpverlening. De gemandateerde voorzieningen zullen hun krachten bundelen en zoeken naar een uniforme manier om deze gegevens te verzamelen en te beoordelen.
8. Uit de hierboven geformuleerde antwoorden blijkt dat een aanmelding niet zonder gevolg geklasseerd wordt.
9. Onderstaande tabel toont de resultaten van de aanmeldingen. De percentages tonen aan dat het merendeel van de aangemelde dossiers ook na onderzoek als maatschappelijk noodzakelijk worden ingeschat en dus de verdere opvolging en begeleiding van de gemandateerde voorziening noodzakelijk.

Tabel: Aandeel resultaat onderzoek is mano tov totaal besliste aanmeldingen

OCJ	2015	2016	2017	2018	2019
Mano	2327	2824	2611	2895	2986
Procent	67%	72%	72%	77%	76%
Totaal met beslissing	3495	3930	3640	3772	3928

VK	2015	2016	2017	2018	2019
Mano	759	921	970	1055	1044
Procent	89%	83%	82%	86%	89%
Totaal met beslissing	854	1107	1177	1222	1168